

novi glas

magacin hrvatskoga akad. kluba

broj: 2
S 20,-
us \$ 1,50
din 25,-

februar 76
ljetu 8

ČUVAJNICA - GROB NAŠEG JEZIKA?

design gruber

FARMIK JURE PUM
ŽRTVA ZASTARENOG
SISTEMA

stahlhochbau

Hallen, Stahlskelette für Industrieanlagen

»alu • konstruktionen«

schlüsselfertige
ausführungen

ernst kulovits stahlbau

7302 NIKITSCH KROAT. MINIHOFF 19 02614/25501

Hrvati u Beču idu u
hrv. kavanu u Beču

cafe **GLORIA**

VI. JOSEF ART

WIEN 6. otto BAUERg. 26

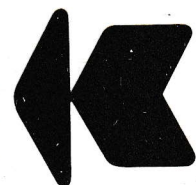
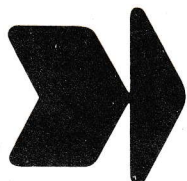
tel. 57 42 04

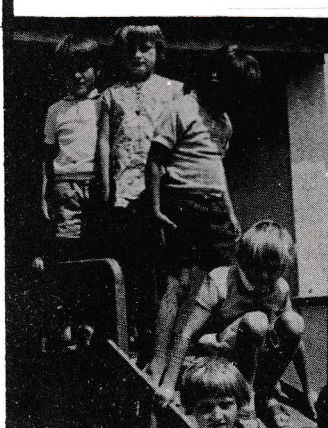

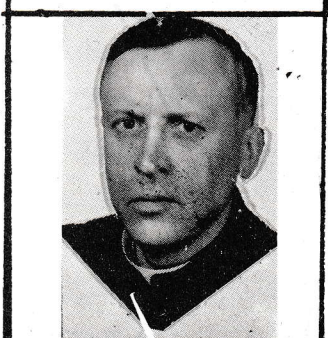

RUDOLF KRÖPFL

Kfz.-Service-Werkstätte
An- und Verkauf
Hayarie-Schnelldienst
Sämtliche Rahmenreparaturen
Lackiererei

7361 Frankenau 184 - Tel. 02615/27513 u. 27517

U NOVOM GLASU

	<p>ČUVARNICA - GROB NAŠEG JEZIKA ? 7</p> <p>Zemaljski zakon o čuvarnica negira i zamuči gradišćanske Hrvate. Ne postoju naredbe o peljanju čuvarnice u hrvatski ili mišani seli. Ne postoju naredbe o izobrazbi čuvarničarkov za službu u hrvatski ili mišani seli. Prema tom ima čuvarničarka mogućnost da iz malih Hrvatov napravi male Germane.</p>	<p>SADRŽAJ</p> <p>Novi Glas intern 5</p> <p>Čuvarnica - Grob našeg jezika ? 7</p> <p>Komentar 11</p> <p>Olimpijski skandal: E. Altvater 12</p> <p>Volkszählung besonderer Art 13</p> <p>mislim ... 14</p> <p>Farnik Jure Pum - žrtva zastarenog sistema ? 15</p> <p>Nova Notacija Intervju 18</p> <p>o.Prof. Dr. N. Leser u HAK-u 21</p> <p>HAK 23</p> <p>Knjige: Kum Marinova Filižofija 25 Martin Meršić Starji 26 mixtum compositum 27 "će bit pak spametniji ..." 29 male(n)kosti 30 Tamburica Cindrof 31 File Žbica 33</p>
	<p>KOMENTAR 11</p> <p>Mirne se duše gleda kako se govori u čuvarnica hrvatskih sel nimški. Dokle se vlade karaju o kompetencija i o odgovornosti, mirne se duše trpi da se germaniziraju naša dica.</p>	
	<p>FARNIK JURE PUM - ŽRTVA ZASTARENOG SISTEMA ? 15</p> <p>Stručnjaki muzike još nisu reagirali na novi, revolucionarni notni sistem Jure Puma. Želju ga zamučati.</p> <p>Prof. Z. Gieler: "Veselimo se da je to naš človik ki je ovo pronašao." 15</p>	
	<p>PROF. DR. N. LESER U HAK-U</p> <p>"Man hätte die Minderheitenverpflichtungen schon nach dem Krieg erfüllen müssen.Heute ist es weitaus schwieriger, aber trotzdem bleibt es eine Verpflichtung. Denn es genügt nicht, eine Minderheit gleichzuberechtigten, ...!"</p>	

ozbiljno

Zač tribaju u saveznom kancelarstvu duplasti toilet-papir?

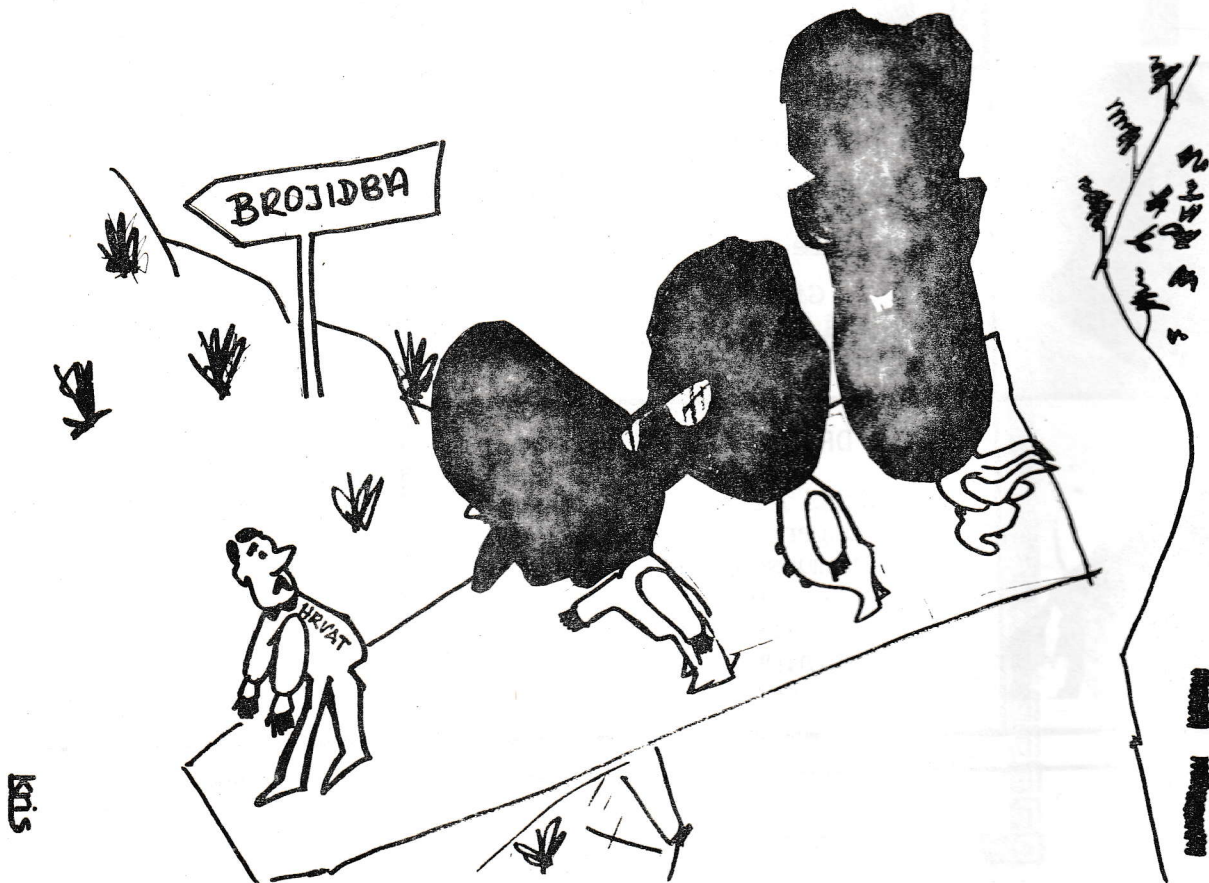
Da zna Kreisky poslati duplikat na "Kärntner Heimatdienst".

Fric i Ivo idu na lov na skakavce (konjiće). Cjeli dan ništa ne ustrilju, najednoč skoči jedan skakavac na prsi Ivice. On pokaže prstom na skakavca na njem. Fric strilji. Kad dojde domom ga mati pita: "Ste ča ustriljili"? Fric: "Da". Mati: "Kade je Ivo"? Fric: "Spao je jedan naš, jedan njihov."

Generalna sjednica FPÖ-a. U garderobi stoji na jednoj tablici prik prik jednoga "Hakna": Samo za Friedrich Petera. Sjednica je završena, tablica nadopunjena: Smij se ubisiti i krljača.

Zač je Dr. Jonny tako visok? -Da vidi ča se djela na ÖVP-špici, jer se od njih ništa ne čuje.

Pri svojoj zadnjoj prodiki opazi glavni urednik NG-a, Branko, kako neka starja žena spolom plače. Po maši ju sretne na cesti i ju znatiželjno pita: "Teta Katica, a zač ste se danas pri prodiki toliko plakali? Ča vas je ganulo do suz?" "A mladi gospodine", odgovoriteta Katica, "kad sam vas tako va bradi vidila, sam morala na moju kozu mislit ka je zadnji tajedan poginula".

U zadnjem broju sam pisao ča mi je cilj djelovanja u NG-u. Danas se obracam na Vas, dragi štitelji, da Vas zaprosim za kritiku. Plaća svakog kulturnog i političkog djelača je odziv na njegovo djelo, kritika, bila pozitivna ili negativna. Do sada smo samo indirektno dobili odziv. Vidili smo koliko ljudi naruču, koliko plaćaju NG, koliko ga otkazu, a koč-toč nam je uputio jedan ili drugi štitelj kritiku.

Moja želja je da se Vi već angažirate, da se javite o bilo koj temi u "pismu štitelja" ili da nam uputite Vašu kritiku o NG-u. S tim ćete ne samo poboljšati naš magazin, nego dajete nam i mogućnost učnje i veselje za djelo.

Ako je A. Payrleitner-u briga taktika austrijske manjinske politike (Kurier, 7.2.76, "Kärntner Chancen") i ako zna ustanoviti da je put dra Kreisky-a prednost za Austriju, moram reci: Mi, NG i HAK, se ne skrbimo za prednost ove ili one države, ove ili one političke stranke, ove ili one organizacije. Nam čak i ne ide za prednost vlascega društva, nego nam ide za prednost budućnosti. Mi se ne skrbimo gdo će u manjinskoj politici dobiti, nego djelamo da dobene budućnost. A to je: gajiti hrvatski jezik, hrvatsku kulturu.

S jednom ričom: dvojezičnost.

To je prava prednost. Ne prednost neke organizacije, neke partije, nego prednost naroda, ljudi.

Branko Kornfeind

IMPRESSUM

vlastnik, nakladnik, izdavač : hrvatski akademski klub 1040 wien
 eigentümer, hersgb., verleger: kroat. akademikerklub schwindg.14

odgovorni i glavni urednik : branko kornfeind

redakcija: berlaković silvija, emrich g.-lero, gludovac petar,
 gruber kristian, kliković ivan, kuzmić mare, mikula ivan,
 serenčić marija

korespondent: štefan pavetić, jabukovac 15, yu-41000 zagreb

mišljenje piscev se ne mora slagat s mišljenjem redakcije

banka: e.ö.spc. 050-38014

tisak-druck: boku-vv, 1180 wien, gregor mendelstr.33

**Wer kennt nicht das
schöne Gefühl, wenn
ein Kredit mit jeder
Monatsrate abnimmt?
Wie schön muß es
erst sein, wenn
Ihr Guthaben wächst,
während der Kredit
kleiner wird. Und
der Kredit noch dazu
um 2% günstiger ist.
Der Sparkredit.**

Ich könnte brauchen	monatliche Rückzahlung	davon legt die Erste auf mein Prämiensparbuch	mein Bargeld nach vier Jahren
10.000.-	432.-	173.-	10.000.-
15.000.-	647.-	259.-	15.000.-
20.000.-	862.-	345.-	20.000.-
25.000.-	1.078.-	432.-	25.000.-
30.000.-	1.293.-	518.-	30.000.-
40.000.-	1.725.-	691.-	40.000.-
50.000.-	2.155.-	863.-	50.000.-
60.000.-	2.586.-	1.036.-	60.000.-
70.000.-	3.018.-	1.209.-	70.000.-
80.000.-	3.448.-	1.381.-	80.000.-

Angenommen Sie könnten jetzt zum Beispiel 20.000 Schilling brauchen. Kommen Sie in eine unserer 66 Geschäftsstellen und verlangen Sie den Sparkredit. Ihre monatliche Zahlung beträgt 862 Schilling.

Davon legt die Erste 345 Schilling auf Ihr Prämiensparbuch. Wenn Sie schon eines haben, eröffnen Sie ein zweites auf den Namen Ihrer Frau oder den eines Ihrer Kinder.

Nach vier Jahren ist der Kredit getilgt, und Sie haben 20.000 Schilling Bargeld.

Oder mehr. Je nachdem, wie hoch der Kredit ist, den Sie jetzt nehmen. Den Sparkredit gibt es bis 80.000 Schilling.

Und das 2% Zuckerl gibt es bis zum 31. 12. 1975.

Der Sparkredit. Eine neue Initiative der Ersten.

DIE ERSTE
österreichische Spar-Casse

ČUVARNICA -

GROB NASEGA JEZIKA ?

Zemaljski zakon o čuvarnica (dičji vrtiči) negira i zamuči gradišćanske Hrvate. Ne postoju naredbe o peljanju čuvarnice u hrvatski ili mišani seli. Ne postoju na - redbe o izobrazbi čuvarničarkov za službu u hrvatski ili mišani seli. Prema tom ima čuvarničarka mogućnost, da iz malih, morebit perspektivnih Hrvatov napravi male Germane.

Pitali smo zamjenika zemaljskoga poglavara, F. Soronics-a, odgovornog savjetnika za čuvarnice, zač se nije mislilo pri zaključenju zakona o čuvarnica na gradišćanske H Hrvate.

Soronics: " To je stvar savezne vlade jer spada pod manjinsko pitanje .Zato bi bilo protiv ustava ako bi mi riješili ov problem zakonom. Zemaljska vlada nij kompetentna za ovo pitanje. Na našoj sjednici je došlo do govora samo zato ča imamo neke hrv. poslanike. Kako znate se je u Beču napravio komitet ki zajedno sa saveznom vladom pokušava riješiti probleme hrvatskoga naroda."

Ove riči gosp. Soronicsa odgovaraju današnjoj situaciji: Po ustavu su manjinska pitanja stvar savezne vlade - i ako je zakon za čuvarnice stvar zemaljske vlade. Dok je prije bilo pitanje čiji je posao, danas se pita da li socijalistička stranka sama riješi manjinsku problematiku ili zajedno s narodnom strankom. Ov problem Vam je sigurno poznat iz televizije ili novin - i ako je bio govor samo o Slovenci. Komitet, koga je Soronics spomenuo - bolje poznat pod imenom kontaktno komitet - je nadležan, kompetentan za prava gradišćanskih Hrvatov, ali na zadovoljavaljuće rezultate ili uspjehe još čekamo.

LGB § 3 (1) Dužnost čuvarnice je potpiranje i dopunavanje obiteljskoga odgajanja,

2) b) obrazovanje i odgajanje na području: vjere, muzike, jezika ...

Gemäß Art.14, Abs.4 lit. b B.-VG ist in den Angelegenheiten des Kindergartenwesens die Gesetzgebung und Vollziehung Landessache. Ausgenommen sind jedoch ...

c) die Angelegenheiten der fachlichen Anstellungserfordernisse für die von Ländern, Gemeinden oder Gemeindeverbänden anzustellenden Kindergärtnerinnen ... in dieser Angelegenheit ist die Gesetzgebung über die Grundsätze Bundessache.

Zemaljski zakon (vidi rubriku) govori i o jezičnom obrazovanju djece u čuvarnici, ali izgubio je iz vida da postoji i Hrvatov. Prema tom ima čuvarničarka mogućnost, da iz malih, morebit perspektivnih Hrvatov napravi male Germane. I tužno, ako ne trgično je kad na hrvatsko pitanje dobiš samo nerazumljiv posmihi kao odgovor. To nije pretjerivanje ili ironija, nego zabranjivajuće vlastito iskustvo.

U tom pogledu čuvarničarki nitko ne more dat instrukcije i zakonom nij uređeno da se govori hrvatski jezik s dicom u čuvarnici. Priznanje i svaka čast roditeljem ki znaju cjenit vridnost jezika i unatoč svih okolnosti uču dicu hrvatski! Dica im danas još ne moru pokazat zahvalnost jer ćedu stoprv kasnije postat svisni toga obogaćenja, neki morebit neće ni kasnije, ali neće im moć predbaciti da su propustili nešto ča je za dobro dice bilo u njevoj mogućnosti.

Općina, ka je jedini odgovorni autoritet za smještanje čuvarničarke, bise morala skrbiti, da se u hrvatskom selu namjestu samo dvojezične čuvarničarke i da se ne gleda na partijsko politične koristi, prednosti. Ovako se dogodilo u Prodrštofu, da su stale dvi čuvarničarke za izbor - nimica i hrvatica, oba dvi iz Prodrštofa, hrvatskoga sela. Simpatija ili politički uzroki su imali prednost - općina se odlučila za nimicu. Hrvatica je u željeznu.

Facit - hrvatska dica govoru samo nimški, hrvatski jezik se ne razvija ili skoro već ne govori. Ako roditelji ne pazu, dica će izgubiti znanje jednoga jezika - jezika ki za nje u prvom redu nij strani jezik, i koga se ne trebaju posebno učiti.

Postoju ali i slučajji, kao na primjer u Cindrofu, da je čuvarničarka Hrvatica, ali da se u čuvarnici pomina s dicom izključljivo po nimšku. To kaže posljedicu, da 90% dice, ka idu momentano u čuvarnicu nezna hrvatski, iako su iz hrvatske obitelji. Ali u zakonu za ovakov slučaj nema odredbe. Čuvarničarka ima u odnosu na govorni jezik punu autonomiju. Zato leži na roditelji, da potribuju od čuvarničarke da švoju dicu odgoji i se s njom pomina po hrvatsku, ako k ovomu nij pripravna, da potribuju drugu čuvarničarku.

Po sebi se razumi da se treba znat i nimški jezik perfektno, ali on se uči automatski u kontaktu s drugom dicom, isto i u čuvarnici, u školi. A dite neće znat bolje nimški ako nezna hrvatski ! Roditelji nosu odgovornost prema ditetu, ko još nima sposobnosti da odluči za sebe. Više put se pitam je li su neki roditelji sposobni i jeli uopće mislu. Jer nikako nije korisno za dite, ako nezna hrvatski. Dite nij i pametno je, mislim, da i drugomu ništa nisu naprijed, zato kad neznaju hrvatski.

Tako se dogodalo u Cogrštofu, da kćer hrvatske obitelji predbacuje svojim roditeljem, ki su se s njom samo po nimšku pominali, zašto ju nisu naučili hrvatski, jer su imali mogućnost, ka je nebi stala posebne energije i truda. Kćerka je danas odrasla i govori šest jezиков.

U mojem članku nisam čuda kritizirao, jer sam samo kanio pokazati činjenice i dati Vam podsticaje (Anregungen) da budemo svi kritični i da počnemo razmišljavati.

(iz razgovora s gospom M. BAUER, nadzornikom čuvarnic)

NG: Po ki regula se namješćaju čuvarničarke?

Bauer: U hrvatski seli je zvećine tako, da gradski, odnosno seoski načelnik zaželji Hrvaticu namjestiti. Ako stoji neka na raspolaganje, se svaki put preporučiti.

Školarice se obratu k meni, ja koordiniram i je šaljem u selo, ako je općina suglasna.

NG: U Cogrštofu je momentano Nimica. Će se ovde ĉa preminjiti?

Bauer: Da. Ovo ljetu ĉe jedna Hrvatica završiti školu. Ona bi se mogla namjestiti u Cogrštofu u slučaju, da je općina suglasna.

NG: Kako je to u Prodrštofu ?

Bauer: Pokidob je Nimica isto iz sela, je stvar kompliciranija. Važno ĉe biti, ako se namjesti jedna druga, da bude Hrvatica.

Peter Gludovatz

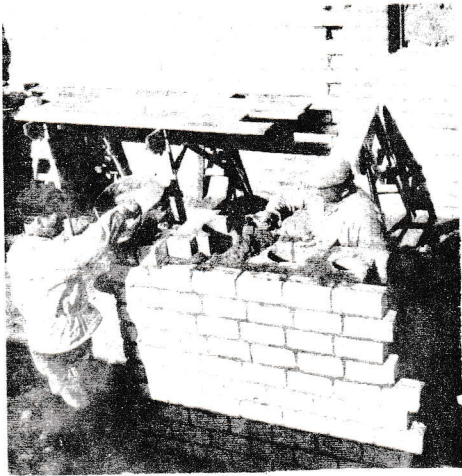
Rodj. 9.7.1956, Klimpušac,

Matura: Mus. - Päd. - Željezno (1975)

Studira Jus (Uni - Beč)

NG 10

ZIEGELWERKE - CIGLARE

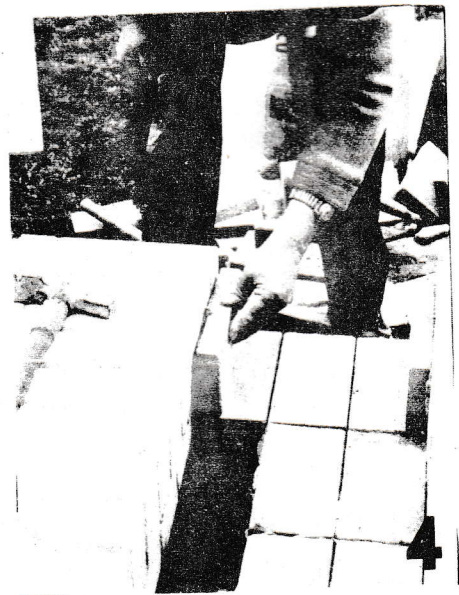
KARALL

WALBERSDORF

HAUPTSTRASSE 23 Tel.: (02626) 2234

NECKENMARKT

LANGE ZEILE 119 Tel.: (02610) 277

Komentaz

Kad se ljeta 1974. zaključio zakon o čuvarnica, se opet zamučalo da ima i Hrvatov u Gradišću. Opet se zatajio manjinski problem. Opet se nij iskoristila šansa da djela Gradišće pozitivno za dvojezičnost, šansa da se ispuni Državni ugovor.

Opet rivaju savezna i zemaljska vlada problem dvojezičnosti jedna drugoj. Facit: Odgovornog nima. Krivca nima.

Mirne duše se gleda kako se govori u hrvatski seli nimški u cuvarnica. Dokle se vlade karaju o kompetencija, o odgovornosti, mirne se duše (ili veseloga srca?) trpi da se germaniziraju naša dica.

Zemaljski zakon o čuvarnica "predaje" skrb za dvojezično odgojivanje u ruke općine i čuvarničarke. Jer općina ima punomoć ča se tiče namješćenja čuvarničarke, a od same čuvarničarke odvisi da li i koliko se u čuvarnici govori hrvatski, a koliko nimški.

Nima naredab da se govori u hrvatski i mišani seli hrvatski. - Ili se to ne želji? -

Nima uputov kako izobraziti čuvarničarke za službu u hrvatski i mišani seli, premda je zadaća čuvarnice polag zakona i jezična izobrazba dice. - Bolje i laglje je ako je sve po nimšku, ili? -

Ako je čuvarničarka svisna Hrvatica ili ako je ona svisna vridnosti dvojezičnosti, dica čedu se odgojiti u duhu dvojezičnosti. Ako nij upućena u vridnost dvojezičnosti, dica ...

Gradišćanska vlada muči. Ne briga ju kako se dica odgojivaju u jezičnom pogledu. Trpi da se dici krade bogatstvo dvih jezikov. Gradišću je draga nivelizacija (na doli). Jednakopravost je kod nas: svi imaju isto niski nivo. Nijedan ne smi imati bolje šanse.

Gradišćanska vlada upropasti mogućnosti zalagat se u praksi za dvojezičnost, protežirati put budućnosti, ali na zelenom stolu diskutira o postotki (procenti) Hrvatov u selu, broj ki će biti mjerodavan za postavljanje "tablic".

Mein Partner-

DIE ERSTE
österreichische Spar-Casse

OLIMPIJSKI SKANDAL

E. ALTVATER

Da nisu naši sportaši dobili sve medalje i još par već, nažalost nije ostao jedini skandal industrijskoga festivala u Innsbrucku. Jer u istu dob se vozio berlinski profesor politologije Elmar ALTVATER od jednoga kongresa u Bologni na jedno predavanje u München. Austrijski policajci vjerojatno nisu imali dosta posla, tako su njega izvukli iz vlaka, malo grubno - drugi velu tomu da su ga policajci mrazno istukli. Potom su ga hitili u zatvor za pijance, za koga je izraz "svinska štala" samo pomoćna rič. Veselila se naša egzekutiva da su ulovili velikoga terorista. Tako velikoga da je to bilo pitanje FISCHERA i BLECHE u parlamentu: zač je naša policija izvukla iz vlaka profesora ki se vozio spavajući od jedne univerzitetete do druge, zač su ga stropali i hitili u "svinsku štalu"? Na početku su se veselile i sve naše novine, ali malo s mjerom. Žurnalistički nos za pravi skandal ili za tragičnu idijotiju je ipak bolji nego nos policajcev. Poznato "progresivni" list "die Presse" je pisao: sie schlugen ihn, obwohl er nicht einmal Mitglied der Kommunistischen Partei ist. Aha, tako izgleda naša sloboda po "Presse".

Ali najzad u parlamenat: SP-zastupnici su pitali svoga partijskoga kolegu ministra RÖSCH-a o ovoj problematiki. Rösch je dao tako općenit i impresivan odgovor da je Fischer morao reći da s tim nikako nije zadovoljan, da ovde vjerojatno nešto smrdi.

Nekako je još razumljivo da ministar brani svoje policajce. Ali da SPÖ nije bila zadovoljna s odgovorom, to je bio signal koga su svi razumili. Novine, još i "Presse", su se izvukle da sigurno nije bilo sve u redu. Rekao sam, svi su razumili. Zabio sam na ÖVP.

Ti su morali spati da nisu čuli ovu strašnu larmu. Jer KOREN je izjavio za svoju partiju: es erscheint uns nach den Ministerausführungen alles richtig und gerechtfertigt. Nikada ga nisam ljubio preveć, ali ipak: Schleinzer, schau obi.

3 Slovenci, K. Schnabl, H. Wallner, H. Millonig, dobivaju za Austriju. Oni su člani sportskoga društva u Zahomecu/Achomitz. Za Austriju smidu dobivati. Da. Bravo!
Kao Slovenci se nesmu priznati. (!?!?!?!)
To se vidilo pri pozdravu u Zahomecu.
Veli Millonig: "Des is a blede Gschicht."

VOLKSZÄHLUNG besonderer ART

Ja, man will wissen, ob in Großwarasdorf/Veliki Boristof auch wirklich Kroaten sind, bestätigt bekommen, daß es in Steinbrunn/Stikapron vielleicht schon gelungen ist, die Kroaten auszumerzen! Wissen, ob es wirklich schon gelungen, die burgenländische Kultur ärmer zu machen. Wissen, ob es wirklich schon gelungen ist, Burgenland, das Europa im kleinen, zu einem "Deutschland" im kleinen zu machen. Wissen, ob es wirklich schon gelungen ist, die einzigartige Vielfalt des Burgenlandes zu zerstören. Deshalb will man die Kroaten zählen, und zwar so zählen, daß es gelingen muß. Man wird nach der Familiensprache fragen, die ausschließlich oder überwiegend gesprochen wird und damit die Kroaten, die deutschsprachige Ehepartner haben, zwingen Deutsch hinzuschreiben. Man wird die in Wien Studierenden zwingen - wollen sie nicht gegen das Volkszählungsgesetz verstoßen - Deutsch hinzuschreiben. Man wird also eine echt "minderheitenfördernde" Maßnahme setzen, noch verstärkt dadurch, daß man die Befragung einfach nur regional durchführt, um dann mit dem Finger zeigen zu können: ah, dort wohnen die. Man wird also tolerant sein und dabei internationale Verträge brechen - wie den Staatsvertrag -, völkerrechtliche Normen mißachten und dem Geiste des internationalen Helsinkiabkommens widersprechen. Alles nur deshalb, damit 40.000 Kroaten und 30.000 Slowenen nicht 7 Millionen deutschsprachigen Österreicher unterdrücken und damit echte Patrioten wie der "Kärntner Heimatdienst" zufriedengestellt werden.

Deshalb werden die Kroaten und die Slowenen da nicht mitmachen. Deshalb werden die Kroaten und Slowenen an einer solchen Minderheitenfeststellung, wie sie bisher in ganz Europa nur unter Hitler durchgeführt wurde, nicht mitmachen. Deshalb werden die Kroaten zwar Kroaten bleiben, aber darauf, das auch schriftlich um die Nase geschmiert zu bekommen, pfeifen. Deshalb werden Kroaten und Slowenen beim Versuch Österreichs, das nationalsozialistische Erbe anzutreten, nicht dabei sein. Deshalb werden die Kroaten und Slowenen echte Österreicher und gute Demokraten bleiben, aber dankend darauf verzichten, ein blaues Mascherl "Minderheit" umgehängt zu bekommen. Deshalb hat sich auch bereits eine ganz schöne Zahl Österreicher - deutschsprachige - zusammengeschlossen, um den Kroaten und Slowenen zu zeigen: ihr seid nicht allein. Deshalb schreibt auch der Innsbrucker Politologieprofessor Pelinka in der Zeitschrift "profil":

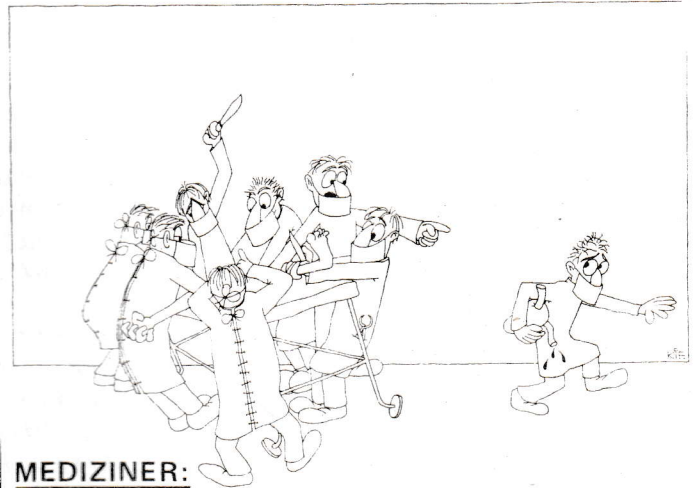
Es besteht Grund zu der Annahme, daß man die Kärntner Slowenen tatsächlich ungestraft so behandeln kann, wie sie heute behandelt werden. Für diejenigen Kärntner aber, die weniger echte Österreicher und mehr wirkliche Demokraten sein wollen, bleibt wohl - kommt es tatsächlich zur Minderheitenzählung - nur eine Alternative. Entweder sie boykottieren die Zählung. Oder aber sie bekennen sich als slowenische Österreicher. Gleichgültig, ob sie ein Wort slowenisch sprechen.

und dem kann man sich als echter Österreicher und wahrer Demokrat nur anschließen, sinngemäß übertragen auch auf die burgenländischen Kroaten.

P.S.: Deshalb bitte ich auch alle Leser, diesen Artikel oder die darin enthaltene Aussage anderen - besonders auch deutschsprachigen - echten Österreichern vorzulegen, damit aus Österreich, dem Herz Europas, nicht ein anderer Teil Europas wird.

MISLIM ..

ZDOLA 30.000 S MISEČNO NIKAKO....

MEDIZINER:

to su riči jednoga zastupnika one elite, s kom se bavi ov članak: lječnici.

Premalo njih - preveć, preveć ćemo ih imati - još uvijek premalo. Ne kanim se prviše direktno pustiti u ovu polemiku, samo jedno: dobro, vjerujem ričam komore lječnikov da imamo dosta "bijelih bogov" - pak je stvar jasna, krivica očividna: pacijenti su krvi, njih je previše. Ne tribamo Numerus Clausus za medicinare nego za bolesti.

Ali nije to ona točka, ka me tako fascinira u ovój diskusiji, nego jedan drugi aspekt. Sada imamo u Austriji skoro 100.000 nezaposlenih. Djelači, menedžeri, učitelji i profesori ne moraju najti posla. Sve jedno ko zvanje, oni su samo numere u tom velikom broju od skoro 100.000. Ali katastrofa bi bila, ako se miša i jedan u bijelom kaputu medanje. Da ima svaki lječnik svoje mjesto, to se uzima kao božji zakon, tako je uvijek bilo, tako će i ostati, to se posebi razumi. To je ta aspekt ki me fascinira, ki me šokira. A i onako djelaju lječnici s mrižom - kao akrobat u cirkusu -, dva djelači na sitoj mašini, dva učitelji u istom razredu, to ne ide, ali dva lječnici u sitom selu(već ko selo bi bilo srićno, ako bi imalo sada barem jednoga)to će biti još uvijek moguće. A još i dobro; pacijenti bi bili zahvalni, ako ne tribaju čekati ure dugo. Svaki lječnik bi se mogao bolje skrbiti za svoje pacijente, bi imao znamda i već slobodnoga vrimena. Ali ovdje se sada pokazuje pravi, jedini motiv ove diskusije:

.....zdola 30.000 neto misečno nikako.....

hrvatska štampa

novi glas

hrvatske novine

crikveni glasnik

kalendar 76

JURE PUM

GEORG PUM

Dreiliniens-Notensystem

Aufgebaut auf der Basis des Zwölferzahlensystems
und des Positionssystems

Nur 3 Notelinien und 3 Hilfslinien
Keine Notenschlüssel, keine Vorzeichen
Keine Tonart schwieriger als die andere
Jedes Intervall leicht erkennbar
Mathematisch klar und übersichtlich

ŽRTVA ZASTARENOGA SISTEMA ?

Farnik Jure Pum je pronašao novi, revolucionarni sistem pisanja notov. Stručnjaki još nisu reagirali na to. Na želju napustiti stari sistem iz 11. stoljeća. Ne želju napustiti stari prekomplificirani sistem.

Farnik Jure Pum je rođen 27. 1. 1911. u Bjelom Selu. Po školovanju puno teškoć - zbog boja - položi 1932. maturu u Hollabrunnu s odličnim uspjehom. Istog ljeta započinje u Beču teološki studij koga završi 1937. s odličnim uspjehom. U ljetu 1937. svečuje Jure Pum u Bjelom Selu svoju prvu svetu mašu. Postane kapelan u Čembi, dušobrižnik u Pinkovcu/Novoj Gori, farnik u Pinkovcu, Stotzingu, a dan danas je farnik u Vincjetu. U svakom selu u kom je Jure Pum poslovaio, nastojao je da izобрази kantora i da uvježba crikveni zbor. U Vincjetu se počne baviti sistemom (i problemom) pisanja notov jer doživi u svojem djelovanju da sistem pisanja notov spriječi mnoge ljude od ućnje nekog instrumenta, posebno orgulje. U devetljetnom istraživanju pronajde Jure Pum novi, jednostavni sistem koga je lani objelodanio. Zaprošili smo profesoricu muzike Zlatku Gieler da napiše za NG svoj stav o ovom sistemu farnika Jure Pum-a. Donašamo i intervju s Pum Jurom.

Nova Notacija

Već dugo su se ljudi trudili da ono ča govoru, pjevaju, sviraju isto i napišu. Dok se je već davno ugodalo pronaći pismo za Fici - stari Sumeri i Egipćani su nam kazali put - trajalo je mnogo dućlje da se najde nešto prikladnoga za muziku. U sridnjem vijeku upotribljavale su se "neume" - kazaći ki su pokazivali da li ide melodija gori ili doli. Ritam je bio isti kao u pjesmi tako da se nije tribao posebno napisati. Čim je ali nastala muzika više-glasna i komplikiranija, morao se je pronaći novi način pisma. Konaćni put pokazao nam je Guido od Arece (ćivio je u 11. stoljeću) ki je stavio nove znake izmedju rede ki imaju raznak jedne terce.

Naš sadašnji način pisanja notov se je od tada promjenio, ali u glavnom je ostao princip zadržan.

Mi svi poznamo teškoće čitanja onih "nepoznatih znakov". Kako bi mogao neučni razlikovat malu i veliku tercu, trozvuke dura i mala? A stoprv oni različni križići i b-znaki! Ide sada gori ili doli, pita se jadni neučni. Ovo su teškoće s kimi se mi učitelji dnevno borimo.

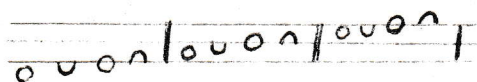
Muzika traži nove pute. Neki naši znanci vidu u grafičnoj notaciji budućnost. Ili promislimo na elektro-akustičnu muziku (morete ju u utopski filmi čut) - ona triba svoje vlastito pismo.

Naša notacija nij perfektna, različni pokušali su da se reformira. Mnogi diletanti i stručnjaki mislu o tom.

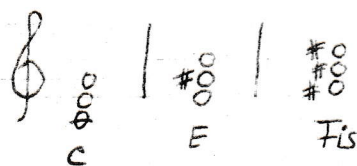
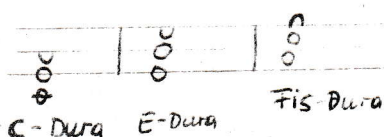
Jedan naš domorodac, Jure Pum, farnik u Vincetu, dugo se je bavio s ovim problemom. On je praktičar ki vidi teškoće kad orguljaši moraju naučiti se samo različite znake, nego tomu i različite ključe za one znake. Gosp. Pum je matematičar i on računa kako bi bilo moguće staviti 12 različitih notov - naš temperirani sistem nima više-tako med linije da ima desna i liva ruka na istoj visini, na istom položaju, jednaku notu. Išće put, da se ne triba više povišenje (#) i sniženje (b) note.

Već naš najveći majstor, stari Johann Sebastian Bach (1685-1750), je upoznao budućnost temperiranog sistema ki dili oktavu na 12 jednakih polu-tonov: c, cis=des, d, dis=es, e, f, fis=ges, g, gis=as, a, ais=b, h. Ona mala razlika izmedju cis i des, itd. se ostavi, a naš sluh se je već naučio na ovo.

Gosp. Pum je ada došao na rezultat: $3 \times 4 = 12$. To znači 3 linije sa 4 mogućnosti (notnih znakov):

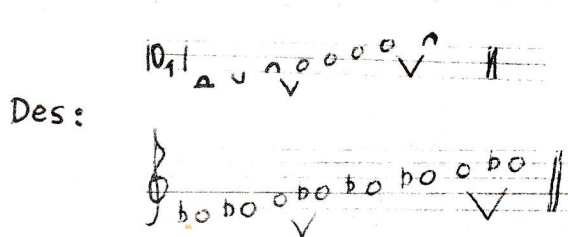
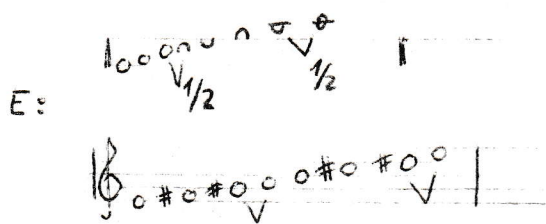

Ideja je dobra. Intervali, ljestvice (Tonleiter) su nam odmah jasni. Jednostavna pratnja i pjevanje lako su za shvatiti.
n.pr. trozvuki u duru:

Osebito vidimo razliku i jednostavnost sistema Pum u trozvuki ki imaju više znakov!

Isto valja i za ljestvice:

Ovomu se mora čestitati. Veselimo se da je to naš človik ki je ovo pronašao!

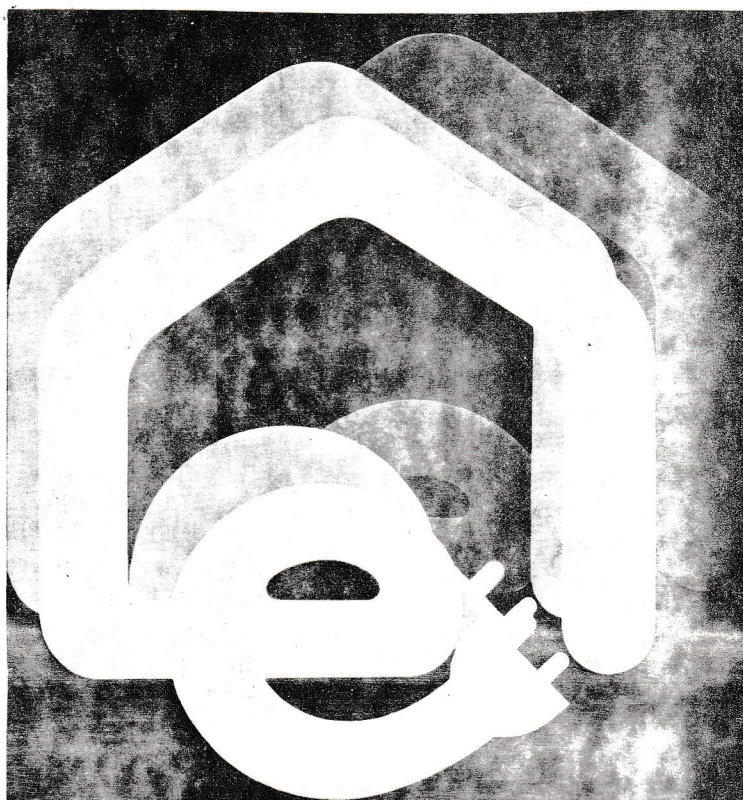
Ali naše veselje ne more biti bez kritike. Probala sam prepisati u ov sistem neki teži komad glasovira. Pri tom se pokazalo da je razmak jedne oktave premali. Tribala sam puno minjati oktave.

Medjutim, zadnja rič još nije sprogovorena. Ali kako perfekcionirati ov put?

Znamda bi se gdo našao.

Zlatka Gieler

Rodj. 19.7.1940 u Guessing-u, matura u Željeznu (1958), položaj studije muzike i povjesti (Uni-Beč), živi u Trajštofi, profesorica u Željeznu (Mus, - Päd.)

**elektro
geräte
aktion der Bewag**

Damit Sie es leichter haben,
haben wir es uns schwerer
gemacht!

Wir haben für Sie eine Kreditaktion ge-
schaffen, die Ihnen den Ankauf von mo-
dernen, arbeitssparenden Elektrogeräten
erleichtert. Nähere Auskünfte erhalten
Sie bei allen Dienststellen der BEWAG
sowie bei allen burgenländischen
Elektro- und Radichandlern.

INTERVJU

NG: Gospodine farniče, vi ste pronašli novi notni sistem, naime novi sistem pisanja notov. Kako ste došli k ovomu sistemu?

Pum: Doživio sam tamburaše kako su igrali i vidio sam da su u basu pisali slova prik notov. Nadalje sam vidio da su početne sveske tamburaške škole bile mnogokrat rasprodane, dok nij nigdar bilo već od tri be ili tri križev, ljudi već nisu htili svirati. Izvan toga sam ustanovio kako je teško pjevanje od notov ar se ne vidi odmah kade je pol glasa - za to človik mora bit dobro uvježban. A doživio sam i kako je teško dostat organista ar se ljudi boju toliko notov.

Sad je bila moja nakana da ne budu dva ključ, bas-ključ i g-ključ, da ne bude nikakovih križev, da ima svaka nota svoj znak, svoje zlamenje i da bude svaka dura jednako teška i da se odmah pr-pozna cijeli glas i pol glasa.

Počeo sam devetimi linijami, različnimi obliki notov. Uz neprestano isprobavanje, prominjivanje, poboljšavanje je postao sistem sve prostiji i jednostavniji. I u deveti ljeti postale su iz devet linijov samo tri, a izvan toga tri pomoćne linije zgora i tri pomoćne zdola. A s ovimi moremo napisati tri oktave.

NG: Bi nam mogli ov vaš sistem opisati, objasniti?

Pum: U starom sistemu pisanja notov zapravo nij reda, sistema, jer one imamo dvi vrste notov, jedna vrst je med linijami, a druga na linija, a nadalje ima još pet linijov. Dvakrat pet je deset, medjutim u oktavi imamo dvanaest tonov, tako da je nemoćuće naj-ti sistema. Za razliku od toga u novom sistemu imamo tri linije a četire vrste notov - a trikrat četire je dvanaest. Ovako se ugodalo da ima jedna te ista nota uvijek isti oblik, isti znak, jednako u koj oktavi, jednako da li na glavni linija ili na po-moćni. Tako imamo samo dvanaest znakov za note, človik se mora samo dvanaest notov naučit. A oktave su tako. Što mi jačimo je oktava 0 jedan (O_1), viša oktava 0 dva (O_2), što doli ide je 0 minus jedan (O_{-1}), 0 minus dva (O_{-2}), takō da je to matematički jako lako. Ovo se olakšava ditetu ućenje notov, jer kad veli di-te notu, odmah zna kako nota izgleda i na koj liniji je. Još lakša je ućnja notov ako namjesto dosadašnjih imen c, cis, d, e itd. dam notam nova imena polag ovog sistema. Jer one četire note na liniji de, to je prva linija, su do, du, da, de. Nota na li-niji ge su go, ga, ge a na liniji be bo, bu, ba, be.

NG: Kako razumim ov vas sistem, njegovu jakost i sredina je da ima svaka nota, da li je to f ili des, gis ili as svoj odredjeni znak, nota ima uvijek isti oblik i uvijek je na istom redu?

Pum: Da. Tako nam već nij potribno pisati križ ili be. Ovo je velik dobitak, ar i psihološki je dalji put kad vidim c, a cis moram igrati. Kad bi i u matematiki napisali takaj predznake tako da ima jedan broj i drugu vridnost nek ju kaže, bi jako teško ra-ćunali. Daljnja prednost ovoga sistema je, što sam stoprv izdje-lao, naime da s trimi potezi znam u svakoj duri ili moli označiti kade je prim, kade kvinta, kade seksta, iza toga je odmah vidit svaku notu u škali. I isto tako se moru pomoću ovog sistema pre-poznati trozvuki, da li je to u duri ili moli. S ovim sis-temom se zna človik u jednom danu naučiti sve note, dure i mole. Nadalje znamo u ovom sistemu veljek viditi kade su pol-glasi, kade cijeli. I to što su note sad prazne, je velika pomoć. Ako na četire glase jačimo, onda moremo sve četire glase na jedan list napisati, a ono što jačimo, se more s bojami napisati. Ta-ko vidi jačkar svoj red, a i glase drugih s njim jaču.

- NG: Vi ste ov vaš sistem jur isprobali u praksi. Kako su reagirali ljudi na ov novi sistem?
- Pum: Počeo sam s ovim sistemom kod tamburašov i vidio sam da dica čuda bolje, sigurnije i radje igraju po ovom sistemu. Isto tako su i ljudi laglje jačili kad sam napravio pokušaj s novim sistemom. Uvijek su mi rekli: Ovo nam je draže. Po ovom ćemo se laglje naučiti. Najbolje vidim vridnost novoga sistema kod ove desetljetne divičice ka se uči harmonijum. I ona se prvo kod tamburanja učila bas- i g-ključ. Stoprv po ljeto dani smo počeli po novom sistemu. I odmah prvi dan kad je počela po novom sistemu je rekla: Ovako ću ja laglje igrat. Ovako ću igrat. Ona igra sada i po starom sistemu, ako nij čuda predznakov. Po novom igra i tri, četire ili pet križev ili be-jov.
- NG: Vaše djelo ste poslali na različite institute, stručnjake. Odziv je bio na žalost slab. Mislite vi da ovo više manje "nepriznanje" vašega djela leži u lijenosti i udobnosti stručnjakov, ki se starim zadovoljavaju, a od drugoga, novoga "ruke kraj"?
- Pum: Da, vidite. Stručnjaki su se jako mučili dokle su došli do svojega unanja. Tako stoji njeva zgrada na tom fundamentu, a ovo je čisto drugi fundamenat. Sad bi se morali sve na novo učit, ne samo note. Jedni stručnjaki, kim sam htio pokazat, si nisu htili nit pogledat, a drugi su odbili s argumentom: To su jur mnogi probali, to je nemoguće. Izgleda da su stručnjaki jur tako zapleteni u svojem labirintu da ga ne kanu napustit. I ja to razumim. Moje ufanje je, i ja sam čisto siguran, da ki jednoč počne s ovim neće od ovoga odstupit.
- NG: Gospodine farniče, se vi dakle držite, ili držite vaš sistem žrtvom zastarenoga sistema? Jer neko vrime se on vjerojatno neće moć probiti, jer revolucionira stari sistem.
- Pum: To mi je i jedan duhovnik rekao: Ako bi ov sistem nadvladao, bi to bila velika revolucija u muziki. Ja to priznajem ar bi se moralo sve prepisati. Mene ali ta velika muzika, sinfonije i slično još ne zanima. Mene zanima narodna i crikvena muzika. Ta se po novom da čuda laglje igrat. I stari sistem je u crikvi postao, i to u onu dob kad su se voli vozili. Danas se već s voli ne vozu, nego motori i sve je hitrije i praktičnije, ali što se tiče notov smo još uvijek u staroj dobi. Počet će se jednoč, ja sam osvidočen. Ar danas završu gimnaziju i neznaju sve note i ključe i neznaju jačit. Po ovom sistemu je to čuda laglje. A i problem kantorov ćemo ovako laglje riješit, ar po današnjem sistemu je teško koga najti zbog toliko znakov, križev i be-jov.
- NG: Kako zamišljavate vi budućnost? Kakove korake kanite još sami poduzeti?
- Pum: Osvidočen sam da će se ov sistem probiti. Pokidob ali nisam našao odziva doma, sam pripravan da prodam patent u Ameriku, ako dostanem ponudu. Volio bih da bi ostao patent u mojoj domovini. Ali na žalost je mnogokrat tako da se neki novi izum ili pronalazjenje ne cijeni u domovini. Svaki ki je što postao, je prošao prvo u inozemstvo. Samo ću dat sad harmonijum načinit po novom sistemu, da već ne ćedu bit pet črnih, a sedam bijelih tastov, nego jednako. Automatički ćedu bit tako okrugle note u prvom redu tastov, a poluokrugle u drugom. Tako će se moć laglje i savršenije igrat, što posebno za dicu valja.
- NG: Gospodine farniče, na koncu nam ne preostaje drugo, nego da se zahvalimo za intervju, da vam još jednoč izrečemo naše čestitke i veselje i da vam željimo da sami još doživite od čega ste osvidočeni, naime da će se vaš sistem probiti. Veselimo se s vami ne samo zato, ča ste s vašim trudom pridonesli svoj dio oživljavanju i olakšavanju muzike, nego veselimo se posebno s vami, jer ste naš gradišćanski Hrvat.

GEOGRAFIJA SR HRVATSKE

U ŠEST KNJIGA

SR HRVATSKA obradena je u pet makroregija:

SREDIŠNJA HRVATSKA, Opći prikaz

SREDIŠNJA HRVATSKA, Regionalni prikaz

ISTOČNA HRVATSKA, Slavonija, Baranja i hrvatski dio Srijema

GORSKA HRVATSKA

SJEVERNO HRVATSKO PRIMORJE, Istra i Kvarner

JUŽNO HRVATSKO PRIMORJE, Dalmacija

Izdavačko poduzeće
»ŠKOLSKA KNJIGA«
Masarykova 28
41001 Zagreb, p. p. 1039

Osim teksta u GEOGRAFIJI SR HRVATSKE vrlo su rječite brojne i sadržajne tablice, pregledni crteži i detaljni grafikoni.

U GEOGRAFIJI SR HRVATSKE, u našoj geografiji novost po svojoj koncepciji i obradi, zanimljivo građivo naći će ne samo geografi već i svi oni koje zanimaju obilježja i razvitak SR Hrvatske. Cijena pojedine knjige je 125 d.

PRIRODNE ZNAMENITOSTI HRVATSKE

Priroda je malo gdje na tako malenom području pružila toliko bogatstvo kao u Hrvatskoj. Čini se katkada kao da je svemoćna ruka prirode u stvaralačkom zanosu prosula nad hrvatskim prostorima sve svoje bogatstvo i ljepotu koja kulminira u obilju suprotnosti od kojih čovjeku zastaje dah.

Ova lijepa knjiga koju su napisali istinski ljubitelji prirode, a koja je popraćena impresivnim fotografijama, svojim sadržajem i namjenom pomaze realizaciju jednog od osnovnih zadataka nastave prirodnih znanosti uopće: shvaćanje zakonitosti prirodne ravnoteže i uloge čovjeka u trajnom čuvanju prirodnih bogatstva i iskorištavanju prirode u granicama koje neće ugroziti njezin, a time i naš opstanak. Cijena knjige je 100 d.

Knjige se mogu naručiti kod Hrvatskog akademskog kluba, 1040 Wien, Schwindgasse 14 ili izravno kod izdavača.

Izdavačko poduzeće

"ŠKOLSKA KNJIGA"

41000 Zagreb, Masarykova 28

Hrvatska, Jugoslavija

o. Prof.

NG 21

Dr. LESER u HAK-u

27. novembra je predavao u HAK-u sveučilišni profesor politologije u Solnogradu, najpoznatiji i glavni ideolog socijalističke stranke Austrije, Dr. N. Leser, o svojoj najnovijoj knjigi "... mit Österreich verbunden", ku je pisao u suradnji s Dr. R. Berczell-erom.

Dr. Leser vidi Austriju kao mikrokozmos svita, Gradišće kao mikrokozmos Austrije. Iz ovog aspekta je u svojem djelu pisao o sudbini najmladje savezne zemlje Austrije. Znameniti političari ki su se zaista angažirali pri izgradnji naše zemlje su karakterizirani na vrlo živ način, djelom pomoću ličnih doživljajov autora.

Jedan članak ove knjige bavi se gradišćanskimi manjinami. Ovdje doprimi dr. Leser i misli znamenitih političarov " ... Renner führte aus, dass das nationale Interesse, das besonders einer Minderheit am Herzen liegt, weder dadurch befriedigt werden kann, dass man den einzelnen Angehörigen der Minderheit individuelle Möglichkeiten der Entfaltung gibt, noch auch dadurch ausreichend gewahrt ist, dass man der Minderheit die gewöhnlichen staatsbürgerlichen Freiheitsrechte, wie Koalitions-, Vereins- und Versammlungsrecht einräumt, sondern dass es zusätzlicher Bestimmungen bedarf, um eine Minderheit wirksam zu schützen..."

Prvo je dr. Leser u HAK-u govorio o postanku i sadržaju svoje knjige. Naglasio je da u Gradišću postoji osobito veliki deficit povijesne svijesti, čemu je sigurno i školski sistem kriv. U toku predavanja obradivao je povijest Gradišća početo od prvih zahtjevanja za priključenje k Austriji preko naci-režima ča do konca 1945.g. Istaknuo je "Schattendorfer Prozess" i njegove posljedice, izvan toga i "Schönheitsfehler" austrijske politike: "Man hätte die Minderheitsverpflichtungen schon nach dem Krieg erfüllen müssen. Heute ist es weitaus schwieriger, aber trotzdem bleibt es eine Verpflichtung. Denn es genügt nicht, eine Minderheit gleichzuberechtigten, wenn man sie ernst nehmen will, sondern man muss sie besser behandeln."

Ovom jako interesantnomu predavanju i kratkomu čitanju iz Leserove knjige slijedila je živa diskusija o gradišćanskoj povijesti i o našoj problematiki: Osobito zanimljiv je dr. Leser-ov stav k političkoj ideologiji Robaka. Pokaže na to, da mišljenje Robaka nije misao vlade i dalje reče: "Man kann den Standpunkt vertreten, dass assimilationistische Gruppen eigentlich nicht Minderheitsgruppen im strengen Sinn sind, weil sie nicht die Minderheit zur Geltung bringen, sondern aufgehen lassen wollen. Selbst wenn man die Assimilanten als Minderheit innerhalb der Minderheit betrachtet, wäre das kein Argument für die Nichtausführung des Artikels 7, da die Verpflichtung des Staatsvertrages unabhängig davon ist, ob die Mehrheit der Minderheit es aktiv begehrt oder nicht, weil die Minderheit in dem Fall nur Schutzobjekt ist und nicht aktiv legitimiert, schon gar nicht aktiv legitimiert im negativen

Sinne, also auf ihr Recht verzichten."

Svejedno je "Konferencija" nekih socijalističkih načelnika dobrodošla isprika za neispunjenje Državnog ugovora i za tako netolerantne akcije, kao n. pr. ona izvanredna brojidba. (dr. Leser: "Weiter ist der Meinung, dass die Minderheitenfeststellung dem Toleranzgedanken widerspricht."), ku Robak i Co. tako odobravaju. Sigurno najnegativniji fakat, ča se tiče ove "Konferencije", je da se misao one "šakice" socijalističkih načelnikov, ki činu sve čagod moguće da uništu hrvatski narod u Gradišću, od nekih novin (n.pr. BF) doprimi kao misao svih gradišćanskih Hrvatov ili barem svih hrvatskih načelnikov Gradišća. Zaista, "Bürgermeisterkonferenz" je dobro ime, samo - hvala Bogu - mi sigurno još nismo tako daleko da načelniki svih naših sel mislu kao Robak. Izvan toga

Robak i njegovi "kolegi" nisu odabrani zastupniki hrvatske manjine, nego samo načelniki njevih sel, ča je i Kreisky našem štikaprnskomu "prijatelju" već nekoliko puta rekao.

Isto je nelogično i zaista smišno, ako se neko ki sasvim očividno djela protiv nekoga, zove njegovim zastupnikom. To je isto kao da bi postavili kozu za vrtljara. A tako ludi, kao Robak misli, mi gradišćanski Hrvati zaista nismo.

U diskusiji je bilo opće mišljenje sporazumno sa stavom, da postaje ča se tiče te izvanredne brojidbe problematično, ako se za neki dogovor ki je potpisan 1955. upotrobi brojidba 1975. godine. Skoro svi poznavaooci međunarodnog prava su mišljenja, da je jedina legalna vridnost za ispunjenje Državnog ugovora brojidba 1951. godine.

Silvia Berlakovits

Rodj. 23.1.1959 u Velikom Borištofu,
pohadja novojezičnu gimnaziju u Beču.
Zanimanja: Jeziki, povjest, psihologija

HRVATSKI AKADEMSKI KLUB
KROATISCHER AKADEMIKERKLUB

Transparencija - modna rič. Puno se o njoj govori - HAK ju realizira. Od sada početo ćemo informirati naše štitelje i ovim putem o našem djelu.

H A K : 1.10.1975 - 18.2.1976

- 1) nogometni turnir: 13 hrvatski sel suradjuje ovo ljeto na ovom turniru koga je HAK ljetos 1. put iniciirao.
- 2) peljali smo političke razgovore o problematiki Gradišćanskih Hrvatov sa šefom sekcije PAHR-om Willibald (BKA-Verfassungsdienst) i generalnim sekretarom OeVP-a Gerhardom Busekom i OeAAB šefom Alois Mock-om.
- 3) priredili smo koncert ARSEN-a DEDIĆ-a u Velikom Borištofu uz pomoć KIC-a.
- 4) Odmah početkom novoga ljeta organizirali smo jezični tečaj našega jezika u Velikom Borištofu. Peljao ga je zem. savj. Štefan Zvonarić. Priredbe u ovom smislu u Gradišću i u Beču će slijediti.
- 5) Pripravljanje FUEV-seminara, na kom će suradjivati 45 delegatov svih manjin zapadne Europe, u velikom udjelano. Kongres će biti 12.4. - 17.4.1976 u "Haus der Begegnung" u Željeznu.
- 6) Grupa HAK-ovcev se je zajedno s nimškimi prijatelji odvezla na šijanje u Poljsku.
- 7) Svaki četvrtak smo imali naše klupske večere, med njimi s Prof. Dr. Norbert Leser-om i predsjednikom HKD-a Dr. Ivo Mueller-om.

- 8) Kao odgovor na zakonski predlog za novelu zakona za brojidbe izdali smo slijedeću izjavu za štampu:

PRESSEAUSSENDUNG des Kroatischen Akademikerklubs

Wien, 1976 01 29

Der Kroatische Akademikerklub lehnt den vom Bundeskanzleramt zur Begutachtung ausgesandten Gesetzesentwurf über die Änderung des Volkszählungsgesetzes mit aller Entschiedenheit ab. Dieser Gesetzesentwurf stellt den klaren Versuch dar, die Verpflichtungen des Artikels 7 des Österr. Staatsvertrages in Wort und Geist umzufunktionieren und damit nicht einzulösen. Der Entwurf zeigt sowohl in seiner Grundmotivation als auch in seiner - überdies recht unlogischen - Ausführung klar die Tendenz, eine beinharte Denationalisierung der Burgenländischen Kroaten einzuleiten. Nur ein Aspekt: durch die Diktion des vorliegenden Entwurfes würden praktisch alle Koraten mit deutschsprachigem Ehepartner und die burgenländisch-kroatischen Studenten sofort "eingedeutscht" werden. Dieser Gesetzesentwurf beinhaltet die eindeutige Absicht, internationale Verträge durch um Jahrzehnte verspätete, überaus intolerante, statistische Manöver zu umgehen.

Desweiteren würde der Entwurf einen Volkstumskampf - praktisch um jede Stimme - im Burgenland provozieren, und dadurch das durchaus gute Verhältnis der Kroaten mit den deutschsprachigen Burgenländern zerstören.

Daher lehnt der Kroatische Akademikerklub den vorgelegten Entwurf zur Gänze ab, da er weder bereit ist, einen Bruch internationaler Verpflichtungen durch die Republik Österreich noch die Herausforderung eines burgenländischen Volkstumskampfes zu unterstützen.

KNJIGE:

KUM MARINOVA FILOŽOFIJA

Koncem lanjskoga ljeta je naš prijatelj Prof. Ante Parčina u Splitu izdao spjev "Kum Marinaova Filozofija". Ovo je izdanje prvi po-
bojni spjev u čakavskom govoru i našao je u javnosti vrlo poziti-
van odziv. U svojem djelu želji Ante Parčina pokazati "maloga, kon-
zervativnoga, dobroćudnoga človika, ki, iako se "kontraštava" da-
našnjem svitu, njega ne odsudjuje.

Slijedi kratak odlomak spjeva ki je pišen u spličanskom dijalektu:

Kakav san da san,
poštujen svačigovo mišjenje.
Ti ne viruj u nikoga,
ne moraš virovat,
a ja človik o' ništa,
konžervativišta,
virujen u silu svevišnju
i zva se kako se zva,
ol' Bog, ol' Buda, ol' Alah.
A ti, ča si, budi ča jesi!
Glavno da si čovik
ne divji bik,
dobar, pošten i prav,
dret, o' jednoga komada.

Da jubiš bližnjega,
pa virova, oli ne virova,
to je tvoja stvar.
Vazmi kâ moju misal
ne bižin o' tega,
niman straja o' ničega.

Šocijalan san, jubin čovika
ma pravega, ko mi more išta,
ja san, Duje, šocijalista.
Glavno da človik ne čini zlo
drugin i šćete društvu,
i cilomen oven čovičanstvu.
Ča ću rišpetat aždaje,
one najveće tikve svita,
ča su nan donili pomore,
grozote, svaka krvoproliča.

Čestitamo.

MARTIN MERŠIĆ STARJI

Isto lani objelodanio je stinjački farnik Leo Stubić, rođeni Pinkovčar, hakovac i bivši predsjednik HKD-a, knjigu "Martin Meršić Starji" ka je izvadak autorove disertacije "Martin Mer-sich sen., der grosse Seelsorger, Organisator, Kulturförderer und Politiker der einst westungarischen und heute brugenländi-schen Kroaten". O knjigi veli sam autor: "Ovom knjigom kanim Martinu Meršiću st. postaviti i literarni spomenik, a dajem ju kao dar gradišćanskim Hrvatom. Ovako željio bih približiti Martina Meršića st. svim onim, ki ga nisu poznavali, a pred svim hrvatskoj mladini, njoj neka služi ovo djelo. "

Leo Stubić prikaže Martina Meršića u njegovoj mladosti i ško-lovanju, kao studenta, kapelana, farnika, kao duhovnika, ini-cijatora i suutemeljitelja mnogobrojnih religioznih časopisov, kao pokretača hrvatske kulture, potpirača mladine, političara i pokažuje na njegovo socijalno djelovanje. Medjutim, Leo Stubić se u knjigi ne bavi samo s Martin Meršićem kao ličnošću, pršonom, nego opiše i dob u koj je živio. Ali toj je dobi Martin Meršić pritisnuo svoj pečat. Tako more reći Leo Stubić: "Današnji pe-ljajući sloj Gradišćanskih Hrvatov od njegovoga je duha pečaćen i mnoga od njega započeta djela i danas još služu hrvatskomu na-rodu."

Čestitamo.

soda i limonade

EISNER

7013 KLIMPUH, schulgasse 18

Säge- und Hobelwerk

Zimmermeister

**Kom.-Rat
Stefan Gollubits**

7011 SIEGENDORF 7000 EISENSTADT
Eisenstädterstr. 18 Rusterstraße
Tel. 0 26 87 / 32 504 Tel. 0 26 82 / 36 42

MIXTUM COMPO - SITUM

....je nova rubrika, u koj će se ukazivati na kulturne događaje, kise meni činu važnim. Neću se ograničiti na takove događaje, ki su u direktnoj vezi s nami gradišćanski Hrvati. Jedini uslov, koga sam sebi postavio, je, da moreveliki dio gradišćanskih Hrvatov lako i bez velikih poteškoć posjetiti upomenute kulturne predstave. Pokazivati će se zato i na dan jedne predstave, na otvoreno vrime jedne izložbe, itd, tako da je članak stvarna pomoć za čitaoca.

Ova rubrika hoće naime - što je tajna želja toga, koji ju piše - da da tim ljudem, koji se interesiraju za kulturu (jer urednik ove rubrike je uvjeren, da ima i pokraj tamburaša i narodnog plesa ipak još drugih cenitelja kulture) zadnji važni impuls, da i sami konsumiraju našu bogatu kulturu i uživaju u njoj.

- spectator -

Do sredine februara društvo likovnih umjetnika Beča pokaziva izložbu možda najvećeg gradišćanskog slikara pod naslovom "Rudolf Kladius - slikarstvo i grafika." Ta izložba se pokazuje u čest osamdeset godišta umjetnika u "Kuenstlerhaus-u" u prvom kotaru u Beču. (Ista izložba je bila prošle godine u Željeznu)

Dvakrat sam posjetio izložbu u sredini januara, jedan put prije podne, drugi put nekoliko dana kasnije poslije podne, ali k mojemu razočaranju je bilo obadva puta izvan mene samo još daji četire, pet ljudi, osim toga još sumnjivam da nisu došli zbog izložbe Kladiusa. Izgledalo je kao da su samo slučajno tamo došli, jer u "Kuenstlerhaus-u" su još dvi druge izložbe, ito jedna o fotografijama petnaest poznatih engleskih fotografa i druga pod naslovom "Žena u bugarskom slikarstvu" (ako imate više vremena, možete posjetiti i ove).

U izložbi se pokazivaju prilično devedeset slikova. Dvi trećine su uljane slike, jedna trećina grafika. One nam daju reprezentativan pregled pedeset godina umjetničkog rada jednog poznatog slikara i dopuštaja pogled u njegove umjetničke sposobnosti. Prilično polovina eksponata se može kupiti. Ako tko voli jake boje i prostu izrazitost stila gospodina Kladiusa, onda bi sada mogao iskoristiti dobru priliku i nabaviti jednu ili drugu umjetničku dragocijenost (i ako ima dovoljno novaca za umjetnost). Cijene grafika su između 2.000 i 7.000, uljane slike stoje između 7.000 i 20.000 š. (Ove cijene vam kažem, da vidite "vrijednost" gospodina Kladiusa).

Slika, koja se meni najbolje svidjela, se zove "Crvena kitica" (1970) - nažalost je već prodana. Ali još jedna slika, koja se zvala "Žuto drivo ispred plavog neba" (1970) mi se je tako svidjela, da sam već promislio kupiti tu sliku - ali samo do tog momenta, kad sam čitao cijenu - 20.000 š .

Još jedan put ponavljam - iskoristite dobru priliku i posjetite izložbu našeg velikog Hrvata i slikara gosp. Klaudusa u "Kuenstlerhaus-u".

Otvoreno: svaki dan od 10 do 18 sati.

- spectator -

Za one, koji se interesiraju za slikarstvo i kim želježno nije predaleko - tamo je u "Landesgalerie" u "Schloss Esterhazy" od 4.2. -- 14.3. izložba Petra Pongratza. Za ljubitelje moderne umjetnosti, za koje se veli, da ih ima čak u Gradišću, posjet izložbe bila bi rado ispunjena dužnost.

- spectator -

Za ljubitelje muzike: Na koncu februara počnu "Wiener Symphoniker" turneju kroz Austriju pod vodstvom dirigenta Ericha Leinsdorf-a. Za ljude srednjeg ili južnog Gradišća je možda interesantno, da će bit jedan koncert i u Graz-u.

Na programu imaju: "Ouverture zu Don Juan" op.20 od Richard Strauss-a,

"Konzert fuer Klavier und Blasorchester" od Strawinskija i

"2. Symphonie in D- Dur", op.73 od Brahms-a.

Osobito koncert Strawinskija, koji se jako rijetko igra i u kojem se ističe Walter Klein kao solista - mogu toplo preporučiti. Bio je izvrstan, barem u Beču, gdje sam slušao ta koncert.

Isti orkestar će koncertirati i u Zagrebu. Izvan već napomenutog koncerta dat će se i jedan koncert s različnim kompozicijama Mozarta.

- spectator -

„će bit pak spametniji..“

- Guadn Tog.

- Dobr dan, teta Bare - odzdravi mesar Štefan. - kako ste?

- Ovo ti je vrime. Ne more se uputit. Daj, Štefan, daj mi frtalj kile na supu i frtalj guvedjega. No, ča veliš Marici Pepičinoj? To ti je stopr jedna. Još nij petnaest, pa jur tako spravlja.

- Teta Bare, ništ neznam. Zač? Ča je? -upita se Štefan i povali za-željeno meso pred tetu Baru. - tridesetpet šilingov.

- A čer ju je nje dragi domom dovezao -

- Guadn Tuk - doleti u mesnicu teta Agnje.

- pa su još cielu uru va auti u njevom dvoru sidili. Guadn Tog, Agnje.

- Dobr dan, teta Agnje.

- A ča, Bare? Povidáš od Marice Pepičine? To je stopr fajgulica. Još ne štrnaest, pa jur šuhalja. Pa kako čvrsto jur hodu. Jur dojde k njim va stan. Štefan, daj mi pu kile guvedjega na faširano.

- Da Francika toj Marici ništ ne veli - doda teta Bare. - Ja sam mislila da ona već gleda na svoju dicu.

- Tako znaš kako se -

- Grias Gut - pozdravi teta Reza stupivši u mesnicu.

- za ništ ne maru ova dica - zgotovi teta Agnje. - Guadn Tuk, Reza.

- Dobr dan, teta Reza - odgovori mesar Štefan.

- No ča velite Marici Pepičinoj? To je špoat, ča ne? Mr ste jur čuli, ne? Još nij firceni, pa je jur noseaća. Tob si ne bila mislila od Marice Pepičine. Nisam mislila da je tako pokvarena.

- Ne Reza, to još nisam čula - veli teta Bare. - Ja sam nek vidila kroz moj oblok da su čer uru dugo u auti va dvori bili. Ali ča ki zna? Agnje veli da jur duglje skupa hodu. Odakle si ti to čula?

- A Mare Jandrina mi je rekla da je čula od Kate Grgičine da to Mari- ca ima šuhalja ki ju svaki dan iz diela doveze, a da grea i već puti k njim va stan. No, a Reza Grgačeva da je čula da Pepi Pepičin pozove već puti toga dragoga u stan i da ga imadu rado.

- Marko, Marko, - zavikne Štefan svojemu malomu sinu u drugu hižu. - poj po mamu!

- Ča, Štefan? Vi se s vašim Markusom po hrvatsku? A svi dva znate tako dobro nimški - zapita začudjeno teta Reza.

- No zač ne? I ja sam govorio do škole nek hrvatski. Će se jur naučiti. Će bit pak spametniji neg ti drugi ki znadu nek jedan jezik. Nij tojkav, tr će se dobro naučit. Ali vam bih još kanio ča reć. Ta drađi od Marice je Pepija Pepičinoga sestre sin, ki su se simo doselili iz južnoga. On je nje bratić, a ne dragi. Skupa djelaju.

Branko

Koliko smo to smo.

Koliko smo to smo,
pjevamo u himni.

U životu tako
zabimo živiti.

Hura, Hrvati smo,
si mi zajaćimo.

Ali život naš
po tom ne redimo.

Našu svist i našu ćut
ojaćati je dano nam.

Hrvati smo - bar kakov broj,
Hrvati smo - plemenit roj.

kad(a)

kad će se ćlovik zalagat za brata,
na mjesto ga za se zlo-upotribit?
kada se partije angađirat za vridnosti,
a ne iskoristit je za cilje svoje?

kad će država sluđit državljanom,
na mjesto odredjevat zakone glupe?
kada će crikva živiti vjeru,
a ne podzidavati s njom instituciju?

kada će Austrija priznat manjine,
na mjesto se dićit s njimi na van?
kad politićari potpirat hrvatstvo,
a ne ishasnovati je za partije?

kad, kada će se brat brinut za brata,
na mjesto s njim gajit egoizam ?

Branko

male_nkosti

VELIKI BORIŠTOF: 2.1.76. je HAK organizirao jezićni tećaj u osnovnoj školi. Vladin savjetnik Štefan Zvonarić je otvorio sudionikom "vrata" hrvatskom jeziku. Veliki broj sudionikov (40) i njevo zanjimanje dokumentirali su potribnost boljeg hrvatskog školovanja.

BEĆ: 2,8 mio - to je svakidani deficit eliternih državnih kazalištov. Subvencija za svaku predstavu dakle iznaša: 1000 š/ svako mjesto, sjedalo. Gradišćanski Hrvati u ljetu nisu vridni 400 sjedalov jedne jedine predstave.

GRADIŠĆE: Ljetos organizira HAK prvi put nogomet-kup hrvatskih sel. Ov kup naišao je na pozitivan odziv (13). Nekoliko klubov je moralo otkazati iz teminskih razlogov svoje sudjelovanja, ali oni su se jur najavili zakljetu.

VELIKI BORIŠTOF: Dekanatska mladina je priredila 31.1. kod Derdaka "ŠARI VEĆER" uz šalne igre, skeće, tombulu i ples. Pozitivna kritika zahtjeva: da capo.

BEĆ, PRODRŠTOF: Jur u pol devetoj "rasprodani" hrvatski bal u Beću i ne ćisto napunjene dvorane u Prodrštofu kađu da želji narod reprezentativni hrvatski bal u željeznu.

VINCJET: Folklorna-Grupa-Ćajta pozivala je 14.2. na "TAMBURAŠKI BAL" ki je nadmašio (prećekao) sva oćekivanja.

grupe se predstavljaju :

Tamburica CINDROF

U ljetu 1963. se je u glavnoj školi u Cindrofu uveo novi predmet u školsko podučavanje. Zvao i zove se još i danas slobodovoljni predmet "Igranje Tambure". Čuda školarov glavne škole se je prijavilo, da uči instrumenat. Dica učila su instrumenat jer su volila muziku i hrvatsku jačku. Zavolili i zaljubili su se u ovu muziku tako, da još dan danas u godini 1976. svira 6 članov, ki su bili početnici - ča se rjetko kada najde. Iz ovoga školskoga društva narasla je danšnja TAMBURICA CINDROF.

Inicijativu za utemeljivanje ovoga društva peljao je direktor glavne škole, OS Matthias SCHLÖGEL, i učiteljica Elizabeth KRÖPPEL. I ako mnogo Cindofcev nije vjerovalo da će ovo društvo napredovati, peljači i svirači su se trsili i imali po kratkom času prve nastupe i zadovoljavajuć uspjeh. Inicijatori su gradili temelj ki je danas jedna važna točka u kulturnom i turističkom životu Cindrofa. Zaslužni osnivači bili su još predsjednik Rudolf BEIKOVITS, Friedrich KLIKOVITS i Johann SORGER, sen.

Pokraj jednoga ljeta učitelj Franjo HANDL je preuzeo muzikalno peljanje, predsjedništvo Karl WINTER. Pod peljanjem F. Handla je ovo društvo postalo poznato u čitavoj Austriji i u mnogi država Europe. Muzikalni peljač današnjega zboraje učitelj Ernst GOLUBIĆ, ki je preuzeo peljačtvo u ljetu 1972. Pod njegovim i Wintera peljanjem svečevalo je društvo 15.9.73. 10-godišnjicu kađe su mogli pozdraviti mnogo časnih gostov i velik broj publike iz cijele krajine. Polipšali su ovu svetačnost prijatelji Cindrofske Tamburica s internacionalnim folklorom: "Tamburica Pivovare Zagreb", "Schuhplattlergruppe Brixen im Thale" iz Tirola a iz Njemačke "Tanz-u.Spielgruppe Gemünden am Main". Cindrofski tamburaši

imaju danas dobru poziciju u internacijonalnom folkloru. To je morabit zasluga slobodnog i temperamentnog načina nastupa, s kim oni mnoge koncerte i turneje vršu i njihova muzika se im nagradi dobrim uspjehom. Zbor gostovao je po svi krajina Austrije, u Madjarskoj, Jugoslaviji, u mnogimi krajinami Nimške (Berlin, Stuuuttgart....) i u Francuskom. Najobljubljenije turneje bile su za zbor u sjeverne države. - Švedsku i Finsku. Ovdje su Cindrofci

suradjivali na najpoznatiji festivali ovih država, i to "Kaustinen 71" i "Rättviksdansen 74" i upoznali mnogobrojne slušaoce s našim hrvatskim folklorom i narodom. Dalje su snimali za televiziju i radijo i za poznate gramofonske ploče i kasete. Vidi se da su Cindrofci imali jur mnogo uspjeha. Oni su zato gizdavi na uspjeh jer su omogućili svaki nastup i svaku turneju vlašćom moćom i inicijativom. Nastali su poznati vlašćom aktivnošću i tako predstavili Gradišćanske Hrvate, hrvatsku kulturu i jačku po Austriji i drugu državu i dobili mnogo prijateljev. Oni s mnogimi folkornimi zbori iz razliĉnih krajin pratu dobre kontakte i tako višeputa daju i našim domaćim mogućnost da se upoznaju i s drugim folklorom i s ljudi iz inozemstva. Morabit su ravno oni prijateljski kontakti najplodniji i najvažniji u cijelom djelu jednoga amaterskoga zbora.

Jedan važan fakat za napredovanje ovoga zbora su oduvijek bili solisti. U početni ljeti bili su to poznati glasi pjevaĉic Hanka LICHTENBERGER i Marija SCHULLER. Današnji glasi zbora su izvrsni pjevaĉi Susi KLEMENSCHITZ i Walter WINTER, ki su sami i u duetu razveselili jur mnogo publike. Program i repertoar Cindrofcev je jako širok. Rado i srĉeno igraju naše gradišćanske hrvatske jaĉke i mnogo stvari iz Hrvatske. Zbor se u zadnjem vrjenu i trsi da u program uplete i težu literaturu, i to zabavne jaĉke razliĉnih festivalov Hrvatske i kompozicije ke su pripremili poznati jugoslavenski kompozitori za tamburu. Na jednu stran se zbor trsi, da oduševi slušaoce s poznatim temperamentom - krivo razumivanje nazove ta naĉin šo-igranje, a na drugu stran se trsi zbor da napreduje u orkestralnom sviranju tambure. Kao predkipi služu poznati Jugoslavenski zbori. Neki naši zbori se danas trsu da se približu ovom naĉinu sviranja, bez toga, da pozabu našu gradišćansku hrvatsku jaĉku.

E. Gollubits sa svojim tamburaši

Zdravo Novi Glas!

No, na koliko igrokazne predstava se u ovoj zemi bio? Koliko grup se vidio nastupiti? Znaš još? Ja skoro već ne.

Nišť zato. Obratno. Veselim se da se u naši seli toliko giblje. Uz ovo veselje me ipak srce boli. Zbog česa? No poglej. Pri predstavi "Moć zemlje" od Janka Matka našli su gledaoci i pri ozbiljni dramatični scena razlog da se smiju. Da, razumljivo je. Ar to su seoski ljudi ki igraju, rođjaki, tovaruši, družice. Ali komentar jedne žene, u pauzi, me je mrvu ražalostio. Rekla je naime: "Denas imamo opet ča za smijati, ha?" Znaš, pitao sam se: Ča dođu ljudi nek zato simo da se nasmiju? Ča je dužnost igrokaza nek ta da spravi ljude u smih, da im da mogućnost pozabiti svoje skrbi i brige? Novi Glas, ne kanim reć da to nij zadaća igrokaza; ali to ne jedina? Da, znaš reć: Igrokazi nas uču čišći materinji jezik. Dobro. Ali su ove dvi zadaće jedine? Nima igrokaz, seoska pozornica još druge zadaće, dužnosti? Naime, da nas uči životne probleme viditi i riešiti, da nas upozori na naše svakidanje "male grihe" ke mi ne opazimo i ne ozbiljno zamemo (apr. ugovarati, malo štati, hrvatski jezik zanemariti, prekoredno žerati, itd.). Novi Glas, ja sam za šalu, smih, veselje; ali bit smi šala jedini cilj mojega djelovanja? Ča smim zbog šale, zato da spravim ljude u smih, napustiti vridnosti morala i poštenja, zabiti na probleme u selu? Bojim se žitka "panem et circenses" (kruh i igre) u kom se nek skrbimo za svakidanski kruh, a teškoće, probleme, tuge pozabimo u igri, u predstavi. Zato, Novi Glas, moraju naše seoske pozornice postati učiteljice žitka, učiteljice jezika, učiteljice veselja.

Ča drugoga imam još na srcu i to kad pomislim na onu "zvanarednu brojidbu" skom kani Austrija pitanja i probleme manjin riešiti. Moj stav prema brojidbi mr poznaš - da se s broji ne da ništa riešit, ar ako kanim pomoć i potpirat, neću prvo brojit, nego ću gledat da ih već bude ke kanim potpirat. Ali kod nas u Austriji su veseli kad se ti po hrvatsku ne pominaju ki znadu, a kamo da bi Austrija potpirala te, ki još hrvatski neznaju, da se nauću. - zato i neću o brojidbi govorit - to neka naši politikari i peljačiči - nego o -: Poglej, večki od mojih prijateljev se boji rezultata takove brojidbe. Boju se da će brojidba pokazat manji broj neg nas zaistinu ima. Novi Glas, ja se toga ne bojim. A znaš zać? Ja si jaćim: "Koliko smo to smo". Da li nas ima 5 ili 10 tisuć, da li 25 ili 40 tisuć, ja sam veseo da sam Hrvat. Pa još jedno:

Meni je draže ako smo 10 tisuć svisnih, veselih Hrvatov, ki svoje cijenu, gaju, nego 50 tisuć Hrvatov ki se svojega sramuju i je zataju. Ar vidi Novi Glas, ako nas ima 5 tisuć svisnih Hrvatov, ćemo i sami hrvatsku štampu, hrvatske čuvarnice i hrvatske škole držati, nećemo čekati i nek prositi dokle se država probudi. Ako smo mi jaki, složni i svisni, "mora" i država pomoć, ar će ju bit sram pred drugimi. Zato Novi Glas, glavu gori. Koliko smo to smo! Budmo veseli da smo Hrvati. Veseli, zahvalni, srićni, a mrvu i gizdavi.

Tako te pozdravlja tvoj

file žbica, H R V A T !

P.S.: Si štao u BF-u, božićni broj, kako su hvalili naš "Gradišće Kalendar", urednika, pisce i sadržaj. To me jako čudilo, ali zato već veselilo.

Fachbücher

Fachzeitschriften

Aus dem In- und Ausland

Medizin

Pharmazie

Naturwissenschaften

Rechtswissenschaften

am besten durch

Facultas Buchhandlung

1090 Wien, Berggasse 4

Telefon 34 61 98

VOR 50 JAHREN FINGEN
WIR KLEIN AN

HEUTE ERFÜLLEN WIR
JEDEN URLAUBSWUNSCH

Blaguss Reisen
Ges. m. b. H.

INTERNATIONALE REISEBÜROS U. AUTOBUSUNTERNEHMEN

7350 OBERPULLENDORF, BGLD., Tel. 0 26 12 / 25 95, Telex 017 - 795

1040 WIEN 4, KARLSGASSE 16, Tel. 65 33 55, 65 65 85

Cij. goep. dr.
BENČIĆ Nikola
Sylvesterstr. 31b
7000 Eisenstadt

P.b.b. Erscheinungsort Wien
Verlagspostamt 1040